

Dům čp. 35 rodiny Juráňovy byl také vypálen, r. 1945 (Pamětní síň Prlov)

Vzpomínky na oběti válečných zločinů tvoří silnou vazbu místních občanů ke slavným a zároveň smutným dějinám zkušeneho kraje. Osud Ploštiny a Prlova ztvárnilo několik literárních a filmových děl. Kniha s názvem Ploština vznikla už pár měsíců po tragédiích. Jejím autorem byl člen místní partyzánské skupiny Vladislav Vaňák. Rok poté vyšla kniha Jaroslava Dostála Lidice, Ležáky a Ploština. V letech 1948-1989 bylo vydáno několik knih různé odborné a umělecké kvality. Mezi nimi vynívá literární počín Ladislava Mňacha Smrt si říká Engelchen, podle kterého vznikl i celovečerní hraný film. Do roku 2013 byly vydány na dvě desítky knih a řada článků, které hledají vysvětlení událostí v Ploštině, Prlově a Vaňákových pasekách.

V prlovské hospodě byly oběti drženy, než začalo jejich vraždění v jednotlivých domech, r. 1945 (Pamětní síň Prlov)

Pamětníci Jarmila Ondrášková a plukovník Jan Hronek vyprávějí žákům a studentům v ZŠ ve Valašské Polance své prožitky z doby války a po jejím skončení, r. 2014

Foto na titulní straně: Partyzáni prlovské skupiny (Pamětní síň Prlov)

Bližší info: www.obecprlov.cz

PRLOV

PRLOV

23. duben 1945

Válka zanechala hlubokou jizvu i v tak krásné krajině, jako je ta kolem valašské vesnice Prlov. První partyzáni přišli do Prlova už v létě 1944, když místní občan Tomáš Polčák narazil při práci v lese na mladého ruského uprchlého zajatce „Lojzu“. Po několika týdnech podporoval Polčák ruského utečence jídlem a šatstvem, než se oba rozhodli pro vyhledání partyzánů, kteří postupně přecházeli ze Slovenska na Moravu. Antonín Prokopec se k nim přidal, ozbrojený puškou a dvěma granáty. Všichni tři našli útočiště u Jana Turýna v Prlovských pasekách.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

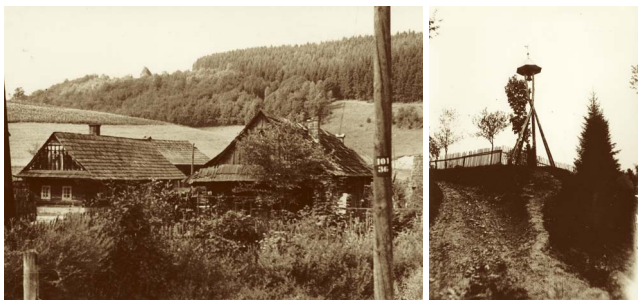

Malebná obec Prlov v zimě 1944-45 (Pamětní síň Prlov)

Na začátku září získali spojení na ruského kapitána Petra Budka, který se později stal zástupcem velitele brigády. Během několika měsíců se k prlovské skupině přidali další ruští a jugoslávští utečenci, ale též vlastenci z Prlova: To-

máš Heto, Jan Kratina, Antonín Ondrášek, Pavel Řezníček, Leopold Štach a další. Bez pomoci místních obyvatel, rodin Hromadových, Lukšových, Vařákových, Žákových a řady dalších, by nemohl partyzánský odboj vůbec zahájit svoji činnost.

Velkým problémem byl nedostatek zbraní, které si skupina musela zajistit přepady nacistických hlídek a menších oddílů, které oblastí projížděly. Jednou z prvních akcí bylo napadení německé hlídky u pily Jana Mlynáře na počátku října 1944, při kterém ukořistili pět pušek, dvě bedny nábojů a bednu ručních granátů. V listopadu přepadli u Prlova pět nákladních automobilů a získali bezmála čtyřicet pušek, lehký kulomet a granáty. V lednu došlo ke střetu s německou jednotkou, která projížděla oblastí. Výsledkem byli tři padlí vojáci, partyzáni z místa unikli. Během jara následovaly další obdobné akce, které vedly nacistické vedení k vyhlášení oblasti za životu nebezpečnou. K jednomu z nejodvážnějších přepadů došlo na konci

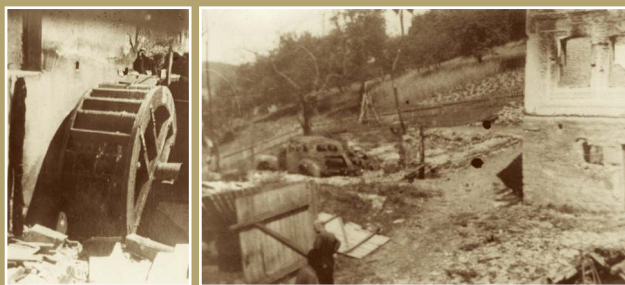
Prlovské chalupy a zvonice jak je vyfotografoval prof. Chotek z Etnologického ústavu České akademie věd a umění v roce 1944 (EÚ AV ČR)

Dajan Bajanovič Murzin a jeho budoucí žena Naděžda Jarmaková (Pamětní síň Prlov)

Proti partyzánům velice ostře postupovaly nacistické jednotky – stíhací svazy, které vyhledávaly a ničily nejen úkryty, ale hlavně partyzány a jejich pomocníky. Jedněmi z prvních obětí zoufalé msty ustupujících nacistů se nedaleko Prlova stali obyvatelé Juříčkova mlýna v Leskovci. 3. dubna 1945 zde nacističtí vojáci na základě zra- dy odhalili důmyslně ukrytý partyzánský bunkr. Tři partyzány, včetně velitele Alexandra Kotljarova, zastřelili, stejně jako

března 1945, když prlovští a ploštinští partyzáni přepadli maďarské vojáky ubytované ve škole v Pozděchově, které odzbrojili.

Juříčkův mlýn a mlýnský náhon, místo úkrytu přeživších partyzánů (Archiv Vojtěcha Kyncl)

Manželé Anna a Antonín Ondráškovi byli upáleni ve svém stavení (Archiv Jarmily Ondráškové)

pětičlennou rodinu mlynáře Jana Juříčka. Dva partyzáni přežili schovaní v náhonu mlýnského kola.

Osudným se Prlovu stal přepad maďarské hlídky u obce Bratřejov 9. dubna 1945. Dva maďarští důstojníci padli, zatímco dva vojáci byli i přes nesouhlas partyzánského oddílu zajati velitelem Vasilem Lavrišovem. Oba později přeběhli zpět ke své jednotce. Ve stejný den zajalo Zvláštní komando SS z Vizovic mladého partyzána Aloise Oškeru, který sehrál

v prlovském zločinu svoji tragickou roli.

Sotva čtyři dny od zločinu v osadě Ploština se stejný nacistický oddíl vypravil na další pátrání po partyzánech. 23. dubna se opakovala situace velmi podobná té v Ploštině. Od brzkých ranních hodin obklíčila jednotka Josef se členy gestapa obec Prlov, aby zde dostihla partyzány. Postupně si nacisté vybrali prlovské občany a vyslýchali je v obecním hostinci Antonína Ondráška. Předvedené obyvatele usvědčovali ze spolupráce s partyzány i oba maďarští vojáci a zbitý Alois Oškera. Ti, kteří byli označeni za spolupracovníky, museli projít vesnicí ke svým domům. V osmi zapálených staveních bylo upáleno patnáct lidí. Ve vesnici zadrželi i tři dříve zadržené partyzány Tomáše Heto, Antonína Ondráška a Leopolda Štacha, které pro výstrahu oběsili u Bratřejova. Smrti v ohni náhodou unikl pouze jediný občan, Antonín Ondrášek ml., který byl těžce popálený, ale i on byl dostižen a o dva dny později jej nacisté zavraždili v zámku v Hošťálkové. Zastřelen byl i Jiří Turýn, kterého nacisté zadržovali ve Vizovicích.